

*Szanowni Państwo Przedstawiciele Jednostek Samorządu Terytorialnego,
Szanowni Państwo Przedstawiciele Kuratoriów Oświaty,
Szanowni Państwo Przedstawiciele Ministerstw,
Szanowni Państwo Dyrektorzy Szkół i Placówek Oświatowych,*

uprzejmie informuję, że ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o systemie informacji oświatowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 949) została dnia 16 maja 2017 r. ogłoszona w Dzienniku Ustaw RP. Ustawa nowelizuje obecną ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1927, z późn. zm.).

Zmiany dotyczą kwestii technologicznego funkcjonowania systemu informacji oświatowej (SIO), modyfikacji schematu przekazywania danych, procedury weryfikacji danych identyfikacyjnych ucznia i nauczyciela przekazanych do bazy danych SIO z danymi zawartymi w rejestrze PESEL oraz kwestii udzielania upoważnień do dostępu do bazy danych SIO. Przewiduje się także zmianę oraz uproszczenie sposobu zbierania niektórych danych gromadzonych w SIO.

1. Terminy udostępnienia SIO w wersji przeglądarkowej

Nowe rozwiązania wejdą w życie **24 lipca 2017 r.** Jednakże SIO w nowej technologii będzie wdrażane etapowo. 24 lipca 2017 r. zostanie uruchomione RSPO oraz moduł wnioski i upoważnienia. Następnie do dnia **28 sierpnia 2017 r.** zostaną uruchomione moduły Podmiot oraz Uczeń. Dnia **20 września 2017 r.** zostanie uruchomiony moduł Nauczyciel. Natomiast do dnia **30 listopada 2017 r.** zostanie uruchomiony moduł Dane zbiorcze.

Podmioty zobowiązane do przekazywania danych będą **zobowiązane do uzupełnienia** wszystkich danych za okres od dnia 24 lipca 2017 r. do dnia uruchomienia kolejnych modułów.

Dane, które zostały dotychczas wprowadzone przez podmioty zobowiązane do przekazywania danych, oraz które zostaną wprowadzone do SIO do dnia uruchomienia systemu przez przeglądarkę internetową zostaną zmigrowane i udostępnione w terminach uruchamiania kolejnych modułów.

2. Przekazywanie danych do SIO przez przeglądarkę internetową

Główną zmianą jest zmiana architektury SIO i związanego z tym sposobu komunikacji użytkowników z bazą danych SIO. Obecna architektura SIO obejmuje centralną bazę danych SIO (której administratorem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania) oraz lokalne bazy danych SIO (których administratorami są kierownicy podmiotów zobowiązanych do przekazywania danych do centralnej bazy SIO, tj. głównie dyrektorzy publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych). W praktyce funkcjonowanie centralnej bazy danych SIO i kilkudziesięciu tysięcy lokalnych baz danych SIO stwarza istotne problemy, wśród których należy wymienić m.in. utratę danych w wyniku awarii komputerów czy brak elastyczności w przypadku chęci pracy na wielu stanowiskach pracy w szkołach lub placówkach oświatowych. Zgodnie ze zmianami system informacji oświatowej będzie stanowiła jedna centralna baza danych SIO, której administratorem będzie minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Dane będą przekazywane do bazy danych SIO za pomocą aplikacji internetowej, tj. poprzez przeglądarkę internetową. Dostęp do bazy danych SIO przez przeglądarkę internetową umożliwi wykorzystanie wielu stanowisk pracy w danej jednostce, a tym samym znacznie ułatwi i usprawni proces przekazywania danych przez podmioty do tego zobowiązane. Wykorzystanie przeglądarki internetowej do przekazywania danych do bazy danych SIO rozwiąże również problem utraty danych, czyli wyeliminuje konieczność przeprowadzania czasochłonnej procedury odzyskiwania danych, gdyż dane te będą gromadzone w jednym zbiorze danych (MEN). Oznacza to, że nie będzie już potrzeby składania wniosków o odzyskanie danych.

3. Zmiana schematu przekazywania danych

Kolejną zmianą jest modyfikacja schematu przekazywania danych. Obecnie system zakłada sekwencyjność przekazywania danych, tj. w pierwszej kolejności do lokalnej bazy danych SIO

wprowadza się dane identyfikacyjne ucznia lub nauczyciela (tj. imię, nazwisko, PESEL), a dopiero po ich weryfikacji z rejestrem PESEL wprowadza się pozostałe dane, czyli dane dziedzinowe. W ustawie odchodzi się od sekwencyjności wprowadzania danych, tzn. użytkownik będzie miał możliwość jednoczesnego wprowadzenia danych identyfikacyjnych i danych dziedzinowych ucznia lub nauczyciela do bazy SIO. Następnie, tak jak dotychczas, przekazane dane identyfikacyjne będą podlegały weryfikacji z rejestrem PESEL. Zaproponowane rozwiązanie znacznie uprości procedurę wprowadzania danych oraz docelowo umożliwi import danych, zarówno identyfikacyjnych jak i dziedzinowych, do bazy danych SIO z zewnętrznych źródeł danych.

4. Procedura weryfikacji danych identyfikacyjnych ucznia i nauczyciela przekazanych do bazy danych SIO z danymi zawartymi w rejestrze PESEL

Zmianie ulegnie także procedura weryfikacji danych identyfikacyjnych ucznia i nauczyciela przekazanych do bazy danych SIO z danymi zawartymi w rejestrze PESEL. Zgodnie ze zmianami, w przypadku negatywnej weryfikacji zarejestrowany uczeń lub nauczyciel będzie oznaczony jako niezweryfikowany (i będzie możliwe wprowadzenie jego danych dziedzinowych). Uczeń lub nauczyciel niezweryfikowany nie będzie usuwany z bazy danych SIO. W przypadku negatywnej weryfikacji szkoła lub placówka oświatowa będzie obowiązana do niezwłocznego wyjaśnienia stanu faktycznego dotyczącego niezgodności danych identyfikacyjnych z danymi osobowymi zawartymi w rejestrze PESEL. W celu wyjaśnienia stanu faktycznego szkoła lub placówka oświatowa na podstawie posiadanej dokumentacji będzie zobowiązana do wystąpienia do kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub nauczyciela z informacją dotyczącą niezgodności danych identyfikacyjnych ucznia lub nauczyciela z danymi osobowymi zawartymi w rejestrze PESEL (procedura została opisana w art. 44 nowelizowanej ustawy o systemie informacji oświatowej). Szkoła lub placówka oświatowa jest zobowiązana przekazać do bazy danych SIO komunikat o wystąpieniu do kierownika urzędu stanu cywilnego oraz zawiadomić o tym rodziców albo pełnoletniego ucznia lub nauczyciela. Na podstawie otrzymanej informacji właściwy organ podejmie z urzędu czynności, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657), a następnie zawiadomi o sposobie załatwienia sprawy osobę, której dane dotyczą, a także szkołę lub placówkę oświatową, która wystąpiła z taką informacją. Zaproponowane rozwiązanie ułatwi korygowanie nieprawidłowości i tym samym zmniejszy w bazie danych SIO liczbę uczniów i nauczycieli niezweryfikowanych. Z powyższej procedury będą wyłączeni kierownicy szkół specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

5. Zmiana procedury udzielania upoważnień do dostępu do bazy danych SIO

Ponadto w ustawie zmieniono procedurę udzielania upoważnień do dostępu do bazy danych SIO. Zgodnie z art. 68 ust. 1 nowelizowanej ustawy o systemie informacji oświatowej do dostępu do bazy danych SIO są upoważnieni: kierownik podmiotu zobowiązanego do przekazywania danych do bazy danych SIO, prezes regionalnej izby obrachunkowej oraz rektor uczelni. Źródło upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO dla osób upoważnionych zostało określone bezpośrednio w ustawie (upoważnienie z mocy prawa – bez konieczności uzyskiwania dokumentu upoważnienia w postaci papierowej w indywidualnej procedurze).

Dostęp do bazy danych SIO przez osoby upoważnione będzie następował po zalogowaniu do systemu teleinformatycznego osoby upoważnionej. W celu zalogowania do systemu użytkownik SIO musi posiadać dane dostępowe, obejmujące niepowtarzalny identyfikator użytkownika SIO (login) i hasło. Dane dostępowe będą przyznawane na wniosek osoby upoważnionej, składany w postaci elektronicznej, za pomocą aplikacji internetowej SIO – po stwierdzeniu poprawności danych zawartych we wniosku oraz po potwierdzeniu tożsamości osoby, której wniosek dotyczy. Zachowuje się więc dotychczasową procedurę weryfikacji dostępu do bazy danych SIO w zakresie indywidualnego sprawdzenia tożsamości osoby upoważnionej, której wydawane są dane dostępowe (login i hasło). Ponadto wprowadza się uproszczenie, że potwierdzenie tożsamości osoby, której wniosek dotyczy, może zostać dokonane poprzez opatrzenie ww. wniosku kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP osoby upoważnionej.

Zaproponowane uproszczenie zachowuje poziom bezpieczeństwa jeżeli chodzi o standard weryfikacji tożsamości osoby fizycznej, której wydawane są dane dostępowe (login i hasło). Szczegółową procedurę przyznawania danych dostępowych oraz sposób potwierdzania tożsamości osoby ubiegającej się o przyznanie danych dostępowych (w sytuacji jeżeli wniosek nie został uwierzytelniony kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP) tak jak obecnie, będzie regulowało rozporządzenie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Nowe rozporządzenie zostanie ogłoszone przed 24 lipca 2017 r.

W ramach procedury przyznawania danych dostępowych zachowuje się obecną hierarchię właściwych organów, tj. dane dostępowe osobie upoważnionej, o której mowa w art. 68 ust. 1 nowelizowanej ustawy o systemie informacji oświatowej, przyznaje minister, kurator oświaty, wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta), starosta powiatu i marszałek województwa lub osoby przez nich upoważnione.

Udzielenie upoważnienia do przyznawania danych dostępowych wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. W odróżnieniu od obecnej procedury, dane dostępowe osobie, która jest upoważniona do przyznawania danych dostępowych, przyznaje osoba udzielająca tego upoważnienia.

W nowelizowanych przepisach zachowuje się ponadto możliwość udzielenia pracownikowi jednostki upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO przez kierownika tej jednostki. W tym przypadku upoważnienie wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. Jednakże, w odróżnieniu od obecnej procedury, dane dostępowe osobie upoważnionej będzie przyznawać osoba udzielająca upoważnienia, o której mowa w art. 68 ust. 1 nowelizowanej ustawy o systemie informacji oświatowej. Zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym kierownik podmiotu może upoważnić do dostępu do bazy danych SIO pracownika lub pracowników tego podmiotu. Jednakże upoważniony pracownik, aby uzyskać dane dostępowe do systemu, jest obowiązany wystąpić odpowiednio do ministra, wojewody, wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), starosty powiatu lub marszałka województwa. Na podstawie nowelizowanych przepisów dane dostępowe pracownikowi podmiotu będzie przyznawała osoba upoważniająca (np. dyrektor szkoły – pracownikowi tej szkoły). Ponadto kierownik podmiotu w udzielonym pracownikowi upoważnieniu będzie mógł wskazać zakres upoważnienia, tj. wskazać poszczególne zbiory danych bazy danych SIO (moduły), do dostępu których dany pracownik będzie upoważniony. Przewiduje się także zachowanie ważności upoważnień do dostępu do bazy danych SIO udzielonych dotychczas, co umożliwi płynne przejście na nowy uproszczony system przyznawania dostępu do bazy danych SIO.

6. Zmiany w zakresie gromadzenia i terminów przekazywania niektórych danych

W ustawie w odniesieniu do danych dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uczestnictwa w zajęciach wychowania do życia w rodzinie oraz korzystania z pomocy materialnej o charakterze socjalnym odstępuje się od gromadzenia danych indywidualnych na rzecz danych zbiorczych. Terminy przekazywania tych danych zostaną określone w rozporządzeniu.

Ponadto w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, tak jak do tej pory, będą jednostkowo zbierane dane dotyczące wydanych orzeczeń i opinii (numer orzeczenia i opinii), ale nie będą gromadzone dane identyfikacyjne uczniów (tj. imię, nazwisko, PESEL).

Zmianie ulegną także terminy przekazywania danych dziedzinowych dotyczących wysokości składników wynagrodzenia nauczycieli. Obecnie dane te są przekazywane w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym. Terminy przekazywania tych danych zostaną określone w rozporządzeniu. Planuje się zbieranie tych danych 2 razy w roku.

W ustawie rezygnuje się również z gromadzenia danych dziedzinowych obejmujących miejsce zamieszkania ucznia, w związku z nauką ucznia w szkołach specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

Na podstawie nowelizowanych przepisów wprowadza się również możliwość gromadzenia serii i numeru paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku ucznia lub nauczyciela nieposiadającego numeru PESEL. Wprowadzenie powyższych dodatkowych danych jest konieczne, aby poprawnie zidentyfikować w SIO uczniów i nauczycieli nieposiadających numeru PESEL.

Pozostałe zmiany dotyczące gromadzonych danych mają charakter doprecyzowujący i porządkujący, m.in. doprecyzowuje się zakres gromadzonych informacji o liczbie osób niebędących uczniami danej szkoły, którzy korzystają z internatu w tej szkole, o liczbę osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Rezygnuje się także z gromadzenia danych dotyczących uzyskania przez ucznia karty motorowerowej. Zmiana ta wynika z likwidacji możliwości uzyskiwania tej karty w szkole, wprowadzonej ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2016, poz. 627, z późn. zm.).

7. Zmiany w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych

Uproszczone zostanie także funkcjonowanie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO). Na podstawie nowelizowanych przepisów wprowadza się możliwość modyfikacji numeru telefonu, numeru faksu, adresu poczty elektronicznej i strony internetowej szkoły lub placówki oświatowej w RSPO przez dyrektorów szkół i placówek oświatowych, a nie tak jak dotychczas przez jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego umożliwia się także modyfikację w RSPO danych dotyczących zawodu, specjalności i specjalizacji przez dyrektorów szkół lub placówek oświatowych. Ponadto wprowadza się uproszczenie gromadzenia w RSPO danych o zasięgu terytorialnym (obwodzie) szkół. W związku z tym, że wprowadzanie nazw wszystkich ulic wraz z numerami, znajdujących się w obwodzie szkoły, jest uciążliwe dla jednostek samorządu terytorialnego, zastępuje się gromadzenie tych szczegółowych informacji, zbieraniem informacji czy szkoła jest szkołą obwodową oraz czy dany uczeń spełnia obowiązek szkolny w szkole obwodowej.

W RSPO gromadzona będzie także informacja o planowanym otrzymywaniu na kolejny rok budżetowy przez szkołę lub placówkę oświatową dotacji, o której mowa w art. 80 i 90 ust. 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn.zm.). Zmiana pozwoli na identyfikację za pomocą SIO szkół, które na mocy uchwały rady powiatu będą dotowane przez jednostki samorządu terytorialnego w kolejnym roku budżetowym, a więc które powinny zostać uwzględnione do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla danej jednostki samorządu terytorialnego. Dane dotyczące dotacji będą przekazywane do RSPO w terminie do dnia 10 października każdego roku.

Ponadto zostanie rozszerzony zakres danych gromadzonych w RSPO o informację dotyczącą przekazania przez jednostkę samorządu terytorialnego, w drodze umowy, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59), szkoły liczącej do 70 uczniów. Dane te będą zbierane w celach statystycznych i będą także przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w celu zebrania danych historycznych w powyższym zakresie, jednostki samorządu terytorialnego będą zobowiązane przekazać do RSPO, do dnia 15 września 2017 r., informację o szkołach przekazanych do prowadzenia w drodze umowy, o której mowa w art. 5 ust. 5g ustawy o systemie oświaty według stanu na dzień 31 sierpnia 2017 r.

8. Pozostałe zmiany

Ponadto w nowelizowanej ustawie zostaje dodany przepis, zgodnie z którym pełnoletni uczeń lub rodzice ucznia albo nauczyciel wyrażając zgodę na zanonimizowanie danych po okresie dłuższym niż wskazany w ustawie (odpowiednio 5 i 10 lat), będzie miał możliwość określenia maksymalnego okresu przechowywania niezanonimizowanych danych.

W przepisie karnym w art. 100 ust. 3 nowelizowanej ustawy o systemie informacji oświatowej zostaje dodany obowiązek zawiadamiania właściwych organów o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia czynów, polegających na nieprzekazywaniu danych do bazy danych SIO lub przekazywaniu danych niezgodnych z prawdą, także przez podmioty zobowiązane do przekazywania danych do RSPO. W ten sposób przykładowo jednostki samorządu terytorialnego (tj. podmioty zobowiązane do przekazywania danych do RSPO) będą mogły w sposób bardziej efektywny stosować instrumenty kontroli wobec szkół i placówek oświatowych, dla których są organem wprowadzającym dane rejestrowe do RSPO.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że wprowadzana nowelizacja oraz kolejne aktualizacje oprogramowania mają na celu poprawę efektywności funkcjonowania systemu informacji oświatowej, tak aby system w jak najwyższym stopniu był przyjazny dla użytkownika.

Z poważaniem,

Grzegorz Pochopień
Zastępca Dyrektora
Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Edukacji Narodowej